

T.C.
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK EĞİTİM – ÖĞRETİM VE SINAV
UYGULAMALARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar

Amaç

Madde 1 – Bu Yönerge'nin amacı; Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında kayıtlı bulunan engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı ders ve sınav uygulamalarında karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönerge; Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında öğrenim gören engelli öğrencilerin ders ve sınav uygulamalarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 – Bu Yönerge; 14/08/2010 tarih ve 27672 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu Yönerge'de geçen;

- a. Üniversite: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesini,
- b. Rektör: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörü'nü,
- c. Ders Sorumlusu: Engelli öğrencilerin alacağı/almış oldukları söz konusu dersin sorumlusu olan Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi akademik birimlerinde görevli öğretim elemanı veya elemanlarını,
- d. Engelli Öğrenci: Doğuştan ya da sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeni ile toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve koruma, bakım, iyileştirme, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan yükseköğretim öğrencisini,
- e. Gözetmen: Sınav sırasında sınavların planlandığı gibi ve zamanında yapılmasını sağlamakla sorumlu olan, o dersi yürüten ders sorumlusu ve engeli olan öğrenciye destek veren Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi akademik birimlerinde görevli öğretim elemanını,
- f. Okuyucu, İşaretleyici: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde görev yapan engelli öğrencilerin sınavlarına refakat eden, sınav olunan ders ile ilgili bölümün terminolojisine hâkim öğretim elemanı veya kamu görevlisini,
- g. Ders: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında okutulan zorunlu ve seçmeli dersleri,

- h. Sınav: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarına dair yapılan ara sınavlar ve dönem sonu sınavları ile bu sınavlara ek olarak yapılan mazeret, bütünleme, tek ders vb. sınavları,
- i. Kredi: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında okutulan derslere ait AKTS kredilerini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ders Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Ders Uygulamaları

Madde 5 – Ders öncesinde, sırasında ve sonrasında engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve engelli öğrencilerin ders uygulamaları nedeni ile başarılarının olumsuz yönde etkilenmemesine yönelik ders uygulamaları usul ve esasları aşağıdaki gibidir:

- İşitme engelli öğrenci bulunan sınıflarda, işitme cihazının kullanılıp kullanılmamasına bakılmaksızın, öğrencilerin ders veren/sunum yapan öğretim elemanını rahatlıkla görebilecekleri şekilde oturma düzeni planlanır.
- İşitme engelli öğrenci bulunan sınıflarda ders veren/sunum yapan öğretim elemanı yüzü sınıfa dönük olarak ders anlatır/sunum yapar.
- Görme engelli öğrencilerin bilgisayar kullanarak uygulamalı görecekları derslerde kullandıkları bilgisayarların sesli hâle getirilmeleri sağlanır.
- Görme engelli öğrencilerin kişisel görüş ve tartışmalar hariç olmak üzere objektif konuların işlendiği dersleri ses kayıt cihazı ile kaydetmesine izin verilir.
- Görme engelli öğrenciler görsel materyallerden yararlanamayacakları için, bu materyallerin kullanıldığı derslerle ilgili olarak materyaller hakkında sözlü betimleme yapılarak görme engelli öğrencinin materyali kavraması sağlanır.
- Bedensel engelli öğrencilerin bulunduğu sınıfların mimari olarak en uygun olan katlarda oluşturulması sağlanır.
- Engelli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ders veren/sunum yapan öğretim elemanı ders ile ilgili olarak hazırlayacağı dokümanları engel gruplarını dikkate alarak hazırlar.
- Engelli öğrencilerin ders takibi ve çalışmalarına destek olacak yardımcı atanabilir.
- Derslerle ya da ders programları ile ilgili yapılacak duyuru ve ilanlarda engelli öğrencilerin engel durumları göz önünde bulundurulur.

Ders Muafiyeti

Madde 6 – Engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı ders muafiyeti talebi ile başvurmaları hâlinde ders seçmeli ise varsa eş değer bir ders verilir; dersin eş değeri yok ise ya da ders zorunlu ise gelişen teknik ve programlar yardımı ile ilgili ders, engelli öğrenci dikkate alınarak verilir. Zorunlu alınması gereken ders, engelli öğrenci tarafından alınamayacak durumda ise öğrenci; danışman önerisi, bölüm görüşü ve ilgili yönetim kurulu kararı ile eş değer kredili başka bir dersi; tek bir dersin eş değer krediyi sağlamaması durumunda ise eşdeğer krediyi sağlayacak şekilde birden fazla dersi alabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Sınav Uygulamaları

Madde 7 - Sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve engelli

öğrencilerin sınav uygulamaları nedeni ile başarılarının olumsuz yönde etkilenmemesine yönelik sınav uygulamaları usul ve esasları aşağıdaki gibidir.

- a. Sınav salonları engelli öğrencilerin ulaşabilirliği göz önünde bulundurularak düzenlenir.
- b. Sınav görevlileri tarafından sınav ya da sorular ile ilgili yapılacak olan duyuru, hatırlatma ya da düzeltmeleri engelli öğrencilerin engel durumlarını göz önünde bulundurularak yapmaları sağlanır.
- c. İhtiyaç duyulması hâlinde, engelli öğrencilerin sınavlara gerekli güvenlik kontrollerinin yapılması kaydıyla, yardımcı araç gereç ile (işitme cihazı, teleskopik gözlük, prizmatik gözlük, büyüteç vb.) girmeleri sağlanır.
- d. İşitme engelliler için sınav sırasında gerekebilecek işitsel materyallere yönelik görsel bir formatın düşünülmesi gerekir.
- e. İşitme engelli olan öğrencinin, sınav salonunda sınav gözetmenini ve dersin sorumlusunu kolayca görebileceği bir sırada oturmasının sağlanması gerekir.
- f. Sınav sırasında sınav görevlilerinin ve ders sorumlularının yönerge okurken veya açıklamalar yaparken, işitme engeli olan öğrencinin karşısında durmaya özen göstermesi, yavaş ve net konuşması sağlanır.
- g. Bedensel engeli nedeniyle yazı yazmakta zorlanan öğrenciye, daha uzun sınav süresi, gerektiği durumlarda ise kayıt cihazı, bilgisayar/dizüstü bilgisayar verilmesi sağlanır.
- h. Kişinin engel türüne ve engelinin düzeyine göre alternatif sınav formatlarından (okuyucu yardımı, akran desteği, bölüm öğretim elemanlarından birinin desteği, yazıcı yardımı, teyp kaydı, bilgisayar ve hesap makinesi kullanımı, öğrencinin görüşü doğrultusunda sözlü sınav yapılması vb.) biri veya zamanla geliştirilebilecek başka bir yöntem kullanılabilir.
- i. Engelli öğrenci tarafından talep edilmesi hâlinde engelli öğrencilerin yazılı sınavlarına refakat edecek okuyucu/ işaretleyici görevlendirilir.
- i. Üniversitenin imkânı ve görme engelli öğrencilerin talebi doğrultusunda soru kitapçığı, soru kâğıdı Braille (Kabartma) ya da sesli olarak hazırlanır.
- j. Kısmi görme kaybı olan, az gören görme engelli öğrenciler için soru kitapçığı ya da soru kâğıdı 16 – 18 punto ya da daha büyük puntolarda basılmış olarak hazırlanır.
- k. İşitme engelli öğrencilerin sınavları, eğer uygunsa, çoktan seçmeli testler şeklinde yapılır.
- l. Gerek duyulması hâlinde görme, işitme, dikkat eksikliği, hiperaktive, disleksi - disgrafi vb. engeli bulunan engelli öğrencilerin normal sınav salonlarından ayrı olarak başkalarından rahatsız olmayacakları ve başkalarını da rahatsız etmeyecekleri salonlarda tek kişi olarak sınav olmaları sağlanır.
- m. Okuyucu/işaretleyici ya da büyük puntolu soru kâğıdı ya da kitapçığı ile sınava giren görme engelli öğrenciler ile yazma ve hareket güçlüğü çeken engelli öğrencilere sınav süresinin yarısı kadar ek süre verilir.
- n. İhtiyaç duyulması hâlinde engelli öğrencilerin sınavlara ilaç, tıbbi malzeme ya da diğer gereksinimler ile (insülin pompası, diyabetli öğrenciler için yiyecek, su vb.) girmelerine izin verilir.
- o. Ağrı veya psikiyatrik sorunlar nedeniyle ilaç tedavisi altında olan öğrencilerin, eğer gerekiyorsa dinlenmeleri veya ilaçlarını almaları sağlanır.
- ö. Engelinden dolayı egzersiz yapma ihtiyacı duyan öğrencilerin (omurilik yaralanmasına bağlı olarak kas spazmı geçirmesi, vb.) sınav esnasında egzersiz yapmalarına olanak sağlanır, egzersiz süresi sınav süresine dâhil edilmez.
- p. Uzun süre aynı pozisyonda kalmanın sakıncalı veya zorlayıcı olduğu durumlarda öğrencinin talebi doğrultusunda ve tercih ettiği pozisyonda (uzun oturarak, yüzüstü yatarak vb.) sınav olması sağlanır.

- r. İhtiyaç duyulması hâlinde engelli öğrencilerin sınav sırasında sınav görevlisi nezaretinde tuvalet – lavabo ihtiyacını karşılamasına izin verilir.
- s. Engelli öğrencinin sınavlara hazırlanabilmesi için ders notlarının önceden verilmesine, ödevler için öğrenciye daha uzun süre verilmesine özen gösterilir.
- ş. Öğretim üyesi/elemanı, ders notlarını sınav öncesinde görme engeli olan öğrenciler için ses kayıtları; işitme engeli olan öğrenciler için yazılı çıktı; kısmi görme kaybı olanlar için büyük punto ile çoğaltmaya özen göstermelidir.
- t. Öğrencinin özel gereksinimleri duyarlılıkla dikkate alınmalıdır. Ancak, bu tarz muafiyetler, engellilik durumunun zaruri kıldığı muafiyetlerin ötesine geçerek dersi alan öğrenciler arasında ayrımcılığa neden olacak tarzda bir muafiyete dönüşmemelidir.
- u. Engelli öğrenci, engel durumunu ve sınav uygulamaları ile ilgili talebini/taleplerini yazılı bir dilekçe ile sınavlardan en geç 15 gün önce ilgili bölüm/program başkanlığına bildirmekle yükümlüdür.
- ü. Sınav süresinin ¼'ünü geçmemek kaydıyla sınava geç gelen engelli öğrencinin sınava girmesine izin verilir.
- v. Öğrencinin engel durumuna göre gerekli görüldüğünde bazı sınav sorularından muaf tutulması veya alternatif soru sorulması sağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Hüküm Bulunmayan Hâller

Madde 8 – Bu Yönerge’de hüküm bulunmayan hâllerde ilgili mevzuat hükümleri ile Yükseköğretim Kurulu ve Senato kararları uygulanır.

Yürürlük

Madde 9 – Bu Yönerge hükümleri Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 10 – Bu Yönerge hükümlerini Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörü yürütür.